

води і тепла, крім того, вони можуть вивести з ладу системи медичного обслуговування, що може призвести до неналежної допомоги людям які цього потребують. Такі наслідки вимагають серйозної уваги до цієї проблеми. Потрібно розвивати та узгоджувати міжнародні стандарти кібербезпеки, встановити чітку відповідальність за такі злочини, покращити механізми співпраці між країнами, приділити особливу увагу питанням захисту населення, підвищувати рівень освіти та інформатизації з питань кіберзагроз.

Література:

1. Загальна декларація прав людини: міжнародний документ від 10.12.1948. Ідентифікатор 995_015. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення: 15.01.2024).

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: міжнародний документ від 04.11.1950. Ідентифікатор 995_004. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 15.01.2024).

3. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 5 жов. 2017 р. № 2163. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text (дата звернення: 16.01.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-409-2-47>

FINAL COURT HEARING IN INSOLVENCY PROCEEDINGS IN ENGLAND, FRANCE, GERMANY

ПІДСУМКОВЕ ЗАСІДАННЯ СУДУ В ПРОЦЕДУРІ НЕСПРОМОЖНОСТІ В АНГЛІЇ, ФРАНЦІЇ, НІМЕЧЧИНІ

Poliaikov R. B.

*PhD in law, doctoral student of
Zaporizhzhia National University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Поляков Р. Б.

*PhD in law, докторант
Запорізький національний
університет
м. Запоріжжя, Україна*

Говорячи про підсумкове засідання у процедурі неспроможності за правом Англії, Франції та Німеччини, слід звернути увагу на особливість цієї процедури в зазначених державах.

Однофазова модель процедури неспроможності в цих країнах не передбачає існування підсумкового засідання в класичному його розумінні. Функції судового засідання, на якому перед судом поставало б питання про подальше застосування щодо боржника процедури санації чи ліквідації, у вказаних державах законодавцем покладені на підготовче засідання, оскільки через однофазову специфіку процедури неспроможності в згаданих країнах вона одразу починається із санації чи ліквідації, минаючи прелімінарну фазу, яка наявна в Україні у вигляді процедури розпорядження майном.

У Німеччині та Англії, де відсутня процедура санації боржника у процедурі неспроможності, при відкритті процедури неспроможності одразу починається ліквідація боржника.

Щоправда, певним винятком може бути процедура реструктуризації боржника (administration) в Англії, яка, знову ж таки, не є процедурою неспроможності, незважаючи на застосування інструментарію конкурсного процесу. Отже, у такому випадку згідно з п. 13 SCHEDULE B1 Акта неспроможності [1] суд при розгляді питання щодо відкриття процедури реструктуризації боржника може відкрити ліквідаційну процедуру в порядку, визначеному ст. 125 Акта неспроможності. Тим не менше, ця процедура є альтернативною процедурі неспроможності в Англії, тому може бути використана з певним застереженням. Однак у будь-якому випадку зазначений виняток загалом не змінює наведене твердження, що функції підсумкового засідання англійським законодавцем покладені на суд на етапі підготовчого засідання, а лише вказує на наявність дискреції суду в процедурі реструктуризації на можливість переходу до ліквідації боржника, і в жодному разі таку дискрецію не слід оцінювати як застосування багатофазової процедури неспроможності в Англії.

Об'єднання підготовчого та підсумкового засідання, зокрема в Англії, слугує також зайвим підтвердженням нашого висновку щодо іншої, ніж в Україні, направленості й попереднього засідання в Англії, де воно передує підготовчому засіданню.

Зрештою, найбільш подібною до України є ситуація з підсумковим засіданням у Франції. Адже в цій країні на відміну від Англії та Німеччини процедура санації є складовою процедури неспроможності, хоч і не в класичному вигляді. Тим не менше, через збереження однофазової моделі конкурсного процесу, навіть при застосуванні тріади проваджень, у Франції також констатуємо аналогічне описаному об'єднання французьким законодавцем підготовчого і підсумкового засідань.

Ураховуючи існування санації та ліквідації у процедурі неспроможності у Франції, звичайно, що французький законодавець покладає на суд певну дискрецію щодо їхнього подальшого застосування. У зв'язку із цим дуже важливим є детермінування можливості застосування звичайної санації. Оскільки у Франції неплатоспроможність є підставою для відкриття справи про звичайну санацію (ст. L631-1 Комерційного кодексу Франції [2]), при цьому вимагається наявність припинення платежів боржником (тобто наявність неплатоспроможності), то ліквідаційне провадження в силу приписів ст. L640-1 Комерційного кодексу Франції відкривається також при припиненні платежів боржником, однак за умови наявності неможливості застосування санації. І враховуючи положення абз. 3 ст. L631-7 та абз. 2 ч. I ст. L641-1 Комерційного кодексу Франції, суд буде зобов'язаний перевірити можливість застосування санації до боржника як у санаційному, так і в ліквідаційному провадженні.

Поділяємо таку позицію проф. А. П'єтранкоста та С. Вермей: «У Франції роль судді, який розглядає відкриття однієї колективної процедури, полягає в тому, щоб зробити вибір між компаніями, ліквідація яких є неминучою, і тими, які заслуговують на спробу порятунку» [3].

З огляду на об'єднання підсумкового і підготовчого засідання в таких країнах, як Англія, Франція та Німеччина, можна зазначити про логічність застосування інституту тимчасового конкурсного керуючого (судді, комісара у Франції). За відсутності процедури розпорядження майном, як в Україні, яка передувала б переходу до ліквідаційної чи санаційної (як в описаних випадках) процедури, додатковий інструментарій – тимчасовий спеціальний суб'єкт, наділений можливістю доступу до боржника та його бухгалтерії, є життєво необхідним для суду.

Варто зауважити, що однофазова модель процедури неспроможності не може бути застосована в нинішніх реаліях, коли процедура санації стає невід'ємною частиною конкурсу, на відміну від стародавнього Риму, де такого поняття не існувало.

Зокрема, аналіз іноземних наукових публікацій стосовно права неспроможності у Франції дає змогу віднайти підтвердження цьому. Проф. А. П'єтранкоста і С. Вермей зазначають: «Фундаментальна та пронизуюча (ориг. *transversale*) критика нашого права колективних процедур, безсумнівно, пов'язана з недостатньою інтеграцією даних економічного аналізу при встановленні цих правил. Ця прогалина, на жаль, не стосується виключно права про труднощі підприємницької

діяльності. По правді кажучи, це є загальною слабкістю нашого законодавства та наших наукових досліджень, що становить серйозну конкурентну перешкоду на міжнародному рівні» [3].

У зв'язку із цим цілком логічно висловити пропозицію щодо запозичення іноземними законодавцями української багатофазової моделі процедури банкрутства, що має включати:

– по-перше, запровадження процедури санації у процедурі неспроможності Англії та Німеччини як повноцінного етапу конкурсного процесу. Це нововведення є доречним з огляду на існування процедури реструктуризації (administration) в Англії;

– по-друге, запровадження додаткової процедури, яка б передувала відкриттю санаційної та ліквідаційної процедур і слугувала б повноцінним інструментарієм для більш точного та детального встановлення дійсного майнового стану боржника. Враховуючи наявну модель процедури неспроможності у Франції, слід вказати, що зазначена пропозиція для цієї країни вбачається навіть обов'язковою, адже в суду наявна дискреція на перехід до ліквідаційної чи санаційної процедури у справі про неспроможність.

Окрім іншого, збереження при багатофазовій моделі конкурсного процесу такого інституту, як тимчасовий конкурсний керуючий, є архіважливим, оскільки вказаний інститут дає змогу превентивно встановити приблизний фінансовий стан боржника ще до моменту відкриття провадження у справі про неспроможність, тим самим мінімізуючи можливість неналежного «допущення» до конкурсу фінансово «здорових» боржників.

Література:

1. Insolvency Act 1986. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1986/45/contents> (дата звернення: 02.12.2023).

2. Code de commerce. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000005634379/ (дата звернення: 02.12.2023).

3. Pietrancosta A., Vermeille S. Le droit des procédures collectives à l'épreuve de l'analyse économique du droit Perspectives d'avenir? URL: <https://droitcroissance.fr/wp-content/uploads/2015/04/1.-Le-droit-des-proc%C3%A9dures-collectives-%C3%A0-l%C3%A9preuve-de-lanalyse-%C3%A9conomique-du-droit.pdf> (дата звернення: 02.12.2023).